

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četirih stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

Jaz sem Kranjec, Slovenec pa ne.

„Neumnost je bila zmirom v večini in je še“ pravi nemški modrijan Schoppenbauer in če kdo, mora slovenski novinar iz truda-polnega izkustva to potrditi, ter imeti veliko potrpljenja in duševne vstrajnosti. Koliko je bilo pri nas že pisano in govorno o narodnosti in rodoljubji, — ali še vedno se mora zopet in zopet od kraja začeti in množini „abece“ domoljubja v glavo ubijati in v srce cepiti. Na prvi pogled bi se moralo vsacemu čudno zdeti, da plitve in neumne ugovore, katere je vrli naš starina Vodnik imel, imamo še mi njegovi kasni nasledniki. Še sedaj naš prosti človek, in naš domači mestni filister, ne čuti v sebi Slovenca, svojega rodü; nema v sebi ponosa rodnega domačinstva, in brani se svojega imena. Od nemškutarjev naučen, od svoje kratkovidnosti podpiran, šteje se za „Kranjca“, — „Štajerca“, — „Ljubljancana“ i. t. d., le svoje rodno ime Slovenec taji in s tem uhaja rajši k Nemcu in nemškutarju, ki ga vodi za nos, in njegovo nevednost porablja v boji zoper lastno mater in lastne brate.

Drugi narodi so vsaj na svoje ime ponosni. Čeh, ki ima svojega Husa in Žižko, Hrvat, ki šteje slavne kralje in bane, Zvonimira in Bakača, Srb, ki ima carja Dušana in mitičnega kraljeviča Marka v večnej pesni in pripovedi, Nemec, Magjar — vsi s ponosom svoje skupno ime na jeziku imajo. Pri nas pak še do sedaj nismo premagali mej filisterstvom in nevednim ljudstvom pred sodka, da je Slovenec nekaj drugega, nego Kranjec, Štajerec, Gorenjec i. t. d.

Ko je pred več nego desetletjem znani nemškutarski fanatikar Kromer v deželnem zboru naglašal „Kranjstvo“ in rekel, da slo-

venskega jezika ne poznamo, rekel mu je Toman, da se tudi ne govori o pruskem, saskem, hesenskem, saleburgskem jeziku, nego o nemškem. Beseda je vendar jasna dovolj, zdrava pamet se je mora precej prijeti — ali še dan danes od nemškutarjev in duševnih revežev, ter nevednežev čujemo isto, kar je Kromer v svojem birokratskem sovrastvu do jezika svoje lastne matere govoril!

Protivniki naši, kateri razdvojevalno seme našega separatizma trosijo in naše rodno ime trebijo in zasmehujejo, da bi delali za nemško ime in nemške, nam Slovonom smrtno škodljive koristi, — upotreb-ljujejo za to naš pismeni jezik, prav kakor ob času Vodnikovem, tako i danes še. Pravijo: jezik, ki ga vi pišete nij ljudstvu razumljiv, je nov jezik. Nekaj enacega je še v zadnjem deželnem zboru dr. Schrey (tu pač: nomen omen) kričal proti našemu jeziku, mož, ki ima več arogance in ošabnosti nego znanja o stvari, o katerej govoriti hoče. Vsem tem napadnikom bi mi lahko kazali društvo sv. Mohorja, ki 25.000 knjig na leto v tem istem jeziku mej prosto ljudstvo razpošilja in 20 slovenskih časnikov, katerih ima vsak svoje bralce in le od bralcev svoj obstanek ima. Kako da se toliko bere pri nas? Mar smo v ponemčenih šolah narod naučili ta „nov jezik“? — Neumnost teh ljudij je kriva, da včasih na pol res verujejo, kar nam očitajo zaradi jezika.

Sami ne znajo namreč našega jezika dovolj, tudi taki, ki so rojeni Slovenci, vzrejeni so bili po nemško, nemško uradovali in čeravno s kmetom govoré še, vendar jim je duh jezikov uže prošel. Kakor brž jim pride kakovo beseda na vrsto, ki je ne razumejo, ker se slovanskega nič učili niso in nič mislili, nesó jo kmetu in triumfirajo, ka-

dar je ne ve niti kmet, kateri pa morda še pojma o stvari nema. Sklicujejo se na pr. naši nemškutarski birokrati na prestavo drž. zakonika, češ, da je kmet ne umeje. Ali poskusite čitati nemški original postavne nemškemu kmetskemu bribovcu v zgornjem Štajerju, Tirolah, zgornje Avstrijskem itd. in on bode stal kakor vol na gori pred mnogo juridično in drugo terminologijo, o katere stvarnosti v njegovih možjanih nobene podobe nij. — In ravno tacim neumnim očitalcem rečemo: nobenega izmej nemškovalcev nij, kateremu bi cele ducate nemških besedij ne mogli skupaj spraviti taci, — ki jih ne veste. In vendar ne rečemo, da nemški ne znate, ker potem ne znate nobenega jezika.

Tisočletna neugodna nam zgodovina, deljenje našega naroda v več provincij in druge razmere so storile male razlike v narečjih našega jezika. Tudi to se nam oponaša in rabi proti slovenske skupnosti. A ne pomisli se, ali nalašč se prezira, da so se povsod jednake razmere v ljudstvu, da na pr. Sicilijec dialektično skoro ne razumeje Toskanca, in vendar oba pišeta italijanski pismeni jezik, da je „plattdeutsch“ veliko bolj različno od pismenega nemškega, nego rusko od slovenskega itd.

V tem smislu naj se rovanja naših protivnikov povsod odbijajo, in naj se zabranjuje, da se ne bodo Slovenci sramovali svojega imena, ki je najprostranije ker nema drugega pomena nego Slovan, katerega je največ sveta; da ne bodo naše krvi ljudje zapeljevani od sladkoustnih tujcev lastno gnezdo onesnaževali kakor slabi ptiči. Ustnega poduka je tukaj treba, energičnega zavračanja v družbi, ker taki neumni nemškutarski očitalci ne čitajo ničesa.

Listek.

Pisma iz Rusije.

VIII.

Iz St. Peterburga. [Izv. dop.]

„Oběšćalsja — prodalsja,“ kar si obljubil, to si dolžen tudi izpolniti. — Evo ruske velike noči!

Solnce je zatonilo, ne za gore, — teh tukaj nij — ampak v peneče valove Oceana, kakor bi rekel oča Homer.

Noč, jasna, hladna, severna noč razprostrla je svoja krila nad čarobnim Petrogradom.

Na preprostranih ulicah severnega Babilona kraljuje nekaka nenavadna tišina; le plinovi plameni so živi in gibki po svojej starej navadi:

A narod? — Narod je doma.

Staro i mlado, bogato i ubogo, vse se

je zarilo tja, gder vsak pravi, da je doma pri svojih; i kdor svojih nema, ah! kako nesrečnega se čuti! Njemu je v sredi velikanskih palač, v sredi naseljenja, broječega nad 700 tisočev ljudij, težje pri srci, nego zapuščenemu v sredi neprodrljivih pralesov, v sredi tigrov i leopardov.

Korenni St. Peterburžani — sploh veseli, posebno pa, če se jim toplo smeje jasno nebo, če se jim mirno ziblje čmerna Néva, če jim prijetno hladi od Baltike morski zefir; eto vam pravi sinovi Tubalkajna, po Mojzesu predstavitelji vse hudobe i zla, po našem sedanjem bistroumji i gmotnega blagra.

A denes, Peterburg! kam je izginola tvoja navadna, merkantilna fizijonomija; Na licih tvojih otrok ne here se samo nasmeška zadovoljivega prometa, ona so osejana i svetom bogoljubivih čuvstev, katera voskipevši iz srca i razlivši se po vseh ži-

licah duševnega bita pridajejo človeku to, kar se imenuje v njem čezprirodno — nebeško.

Vse je doma, vsak se pripravlja po svojem na praznik za Pravoslavne največi: Pozdraviti spodobno „Světloje Voskresenije Gospodnje“ — je namreč velikosobotna noč.

Boravi mužik! Celi ljubi den je paratekal sem ter tja iz cerkve v cerkev, podaroval mnogo kopejičnih petačkov v bogoljubne namene. On tudi zdaj stoji pred „obrazom“ — božje podobe — pred kako? to je njemu deveta briga, samo žegnana mora biti — katera stoji v kotu njegovega ravno tak boravega stanovališča. Pred njo ne brli samo ena mala lampica, kakor druge sobotne večere, troje ali še več plamenekov preživo igra pred njo, i mužik se klanja, se dviga, oklepa roke, se križa: dela vse, kar ga je učila njegova mati, on bi ponosno pristavil: „pravoslavna.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. julija.

Hrvatski „Obzor“ pravi, da so Hrvatje „upoznali, da se slovanska solidarnost bez jasnih političkih ciljeva i opredeljena načina napokon izvrgne u ništa. Ljubljanski sastanak običaju proti nam okretati. No kako je ljubljanski sastanak zaključio maglovit program, tako mu je i rezultat ostao maglovit, nikakav.“ — Dobro! A pisec tega „Obzorovega“ članka je bil sam v Ljubljani tačas, zakaj nij svoje zgovorniške luči upotrebil, da bi bil ljubljanski jugoslovanski program menj meglovit. — Zdi se nam, da se v „Obzoru“ zadnji čas malo preveč prezira moč idej. A če nas ta po konci ne drži, pademo mi in vi, nota bene.

Vnanje države.

Češki „Pokrok“ je prejel 3. t. m. iz Metković sledeči telegram: V sosednji **Hercegovini** je vzplamtel hud hrup; uporniki pošiljajo na meje deca in žene. Derviš paša je poslal vojake proti vstajnikom. Prebivalci gorenjega Rasna in Nevesinje se branijo s puškami; minolo noč so udarili Turki na kristijane v občini Dračevo, a bili so potolčeni. Turki pošiljajo vojake in kanone na Nevesinje in Rasno. Bitva bo kmalu. Turki delajo velike krvoločnosti na kristijanib. Dračevo je od Metković vzdaljeno le 2 uri. Nevesinje pa leži 6 milj vzhodno od Mostara in 8 milj južno od Serajeva. Ker sta pa Dračevo in Nevesinje raz sebe oddaljena le 10 milj, je vidno, da ta vstaja nij le krajna, nego ima širje razmerje. — Čudno je, pravi „Pokrok“, da korespondenčni biro, ki telegrame novinarom pošilja, ne vé, ali mogoče nalašč nič neče vedeti o teh dogodjajih, ki so tako važni, ko vendar drugikat osebnimi malenkostimi nadleguje časopise.

Bolgare je zadela velika izguba. Umrli je rodoljubni pravoslavni metropolit Trnovski, Ilarion, ki je bil začetnik narodne borbe bolgarske proti grškim popom, ki so ljudstvo odirali. On je mej glavnimi početniki te borbe edini tako dolgo živel, da je videl zmago svoje ideje.

Srbska vlada je izdala, kakor v „Vidovdanu“ čitamo, naredbo „o vojni disciplini u stojačoj i narodnoj vojni.“ Ta naredba uvaja strog red in pokorščino za srbske vojake in je gotovo zopet napredek v organizaciji, ki ima Srbijo do njenega jugoslovanskega poklica privedi.

Iz **Aleksandrije** se poroča, da je Khedive zaukazal rabo gregorijanskega koledarja, začeni s 1. oktobrom tega leta.

V **Moskvo** se je pripeljal kralj švedski, Oskar.

Rusija in Avstrija. Pod tem nadpisom prinaša londonska „Times“ dopis iz Berlina, iz katerega posnemljemo sledeče: Dopisnik trdi, da sta l. 1868 Avstrija in Napoleon III. se pripravljala na politični boj proti Rusiji. V Bolgariji je bil upor, v Galiciji so se zbirali politični beguni, ki so bili namenjeni prekoračiti ruske meje. V tem času se je Galiciji obetala posebna ustava in grof Goluchovsky je vrh tega še uradno izpodbadal nadeje Poljakov v narodno neodvisnost. Ko je bilo vse pripravljeno, se je naznanilo cesarjevo potovanje v Galicijo. Garde so uže bile v Krakovem, kar nena doma nepričakovan dogodjaj podere ves plan. Kraljico Izabello so zapodili Španci iz dežele in cesarja Napoleona je snovanje republike na meji tako vznemirjalo, da je popustil vsako podvzetje v oziru nenotranje politike. Meseca oktobra je obiskal ruski car Varšavo, ter ga je tam pozdravil v imenu Avstrije knez Thurn-Taxis. Car je rekel generalu: „Veseli me, da se je opustilo cesarjevo potovanje v Galicijo; pravice sicer nemam, da bi svoje mnenje izraževal o notranji politiki Avstrije; ako bi se bilo pa to potovanje zgodilo, ne z ozirom na domače koristi, nego le zaradi političnega demonstriranja proti meni samemu, ne vem ali bi bil ostal hladnokrven.“ Poslednje besede je govoril močnejšim glasom in general ga vpraša, če sme to sporočiti svojemu suverenu, na kar mu car to le odgovori: „Comme il plaira à monsieur“ (kakor je gospodu drago). Dopisnik na to popisuje prijateljsko zvezo rusko-avstrijsko in pravi, da to prijateljstvo v Prusiji baš nij učinilo prijeten vtis, ter končuje s trjenjem, da ima prijateljski sestanek ruskega in avstrijskega vladarja v železniškem kupeji političen pomen, akoravno nij bilo zraven kacega ministra.

Obnovljenje **grškega** cesarstva, je predmet pretresovanja v glavah nekaterih politikarjev sedaj v — pasjih dnevih. Po njihovem mnenju je gledé rešenja vzhodnega vprašanja naredil in potrdil sam Bismark ta le plan. Rusija in Anglija obnoviti bizantinsko carstvo. Grški Kralj Jurij se vladanja odpove, ter bi prestol zasedel zet carja Aleksandra, vojvoda edinburgski, kakor car in kralj grški v Carigradu. K temu carstvu bi spadale vse provincije, izvzemši slovanske. Bulgarsko bi postalo samostalno kraljestvo. Isto tako bi bila srbska kneževina, Črna gora, Bosnija, Hercegovina in Stara Srbija, združena, srbsko kraljestvo. Dalje je Bismark ta plan potrdil le pod tem pogojem, ako Avstrija odstopi svoje „nemške“ dežele Nemčiji, nasprotno bi pa Avstriji pripadla Valahija in Multansko. Razumeje se, da mi v vse to nemamo vere.

V **francoske** narodnej skupščini so privržniki monarhije v seji 7. t. m. zopet svoja načela ponujali in svetovali, naj se

Mac-Mahonu za sedaj vse pravice samovladarjeve dajo, ker Francoska more le kot monarhija, a ne kot republika alianc ali zvez iskati.

Francoska narodna skupščina sprejela je v tretjem branji s 515 glasovi proti 117 prvi članek vladnega načrta o svobodi višjega uka.

V Normandiji je povodenj storila veliko škodo. Železnice so podrte, več hiš je palo vkup, mostovi so uničeni in mnogo ljudij je v razkačenem življu poginilo.

Irci se pripravljajo praznovati sijajno stoletnico svojega največjega zagovornika O'Connella.

V **angleške** poslanskej zbornici je Disraeli naznanil, da se bodo stroški za potovanje princa Walesa v Indijo poplačali iz indijskega državnega zaklada, ter zahteval 60.000 funt. sterl. za osobne izdaje kraljičeve.

Na **Nemškem** so francoske milijarde uže napravili tako, da narod ne vé kam, da-si je on za nje kri prelival. Zato se uže začena po neodvisnih listih, katerih je pa baš na Nemškem najmenj, vprašanje o „novem nemškem gospodarstvu“ pretresavati. Posebno na „Krenzzeitung“ so Bismarkovci sedaj hudi, ker je nekaj dobrih člankov prinesla.

Dopisi.

Iz Komende, 7. jul. [Izv. dop.]

Ne daleč od tu se mi je poročal prav žalosten dogodjaj, katerega, verujte mi, nerad objavljam, pa ga le moram, mislé, da bi morebiti vendar le kak dober nasledek imel.

Priprost kmet, — ki se mi je sé svojo prijazno besedo in priljudnim naravnim vedenjem takoj prikupil, dasi ga nijsem prej poznal in tudi nobenega posla z njim ne imel — vzame ubogo dekle, ki je necemu možkemu preveč zaupala se in tako v drugem stanu bila, pod svojo streho, češ, saj je taka pala reva tudi usmiljenja vredna in saj je Jezus Kristus potegnil se za grešnico. Njegova hči bi se pa imela ravno omožiti in se zato oglasi pri fajmostru na izpit. Ta pa jej odločno odreče vsako duhovensko opravilo, dokler njen oče omenjene „grešnice“ ne izpodi. Nesrečnica mora iz hiše iti in mojster napravi svoje stvari. Po dovršeni poroki pa usmiljeni kmet ono revo zopet vzame k sebi.

Kaj bi nek dotični gospodje rekli, ko bi se nekaterim farovžkim kuharicam, od sv. duha prešinjenim, ka-li, taka godila? Nečem s tem duhovščine sploh napadati,

Premožni trgovec zaprl je ranjšo čem navadno svojo prodajalnico. Zatrdivši svojim služabnikom, da se imajo vredno pripraviti na veliki prazdnik, odšel je v svoj kabinet, i tu? Njegovo lice je mirno, oči pobožno obrnene na „óbráz“ v velikem kotu, prekrasno razsvetljenem. Klanja i križa se tudi on prav elegantno. A „kupečeska“ pobožnost slabo sluje. Duhoviti Heine jo tako lepo opisuje: „Der Kaufmann hat in der ganzen Welt dieselbe Religion. Sein Komptoir ist seine Kirche, sein Schreibpult ist sein Betstuhl, sein Memorial ist seine Bibel, sein Warenlager ist sein Allerheiligstes, die Bürsenglocke ist seine Betglocke, sein Kredit ist sein Glaube, sein Gold ist sein Gott.“ Kakor vidite, tudi ruskemu kupcu ta pikra karakteristika, i jaz sam bi ne stavil beliča, če v istem svetem trenutku njegova duša nij ili v Odesi, ili v Taškendu, ali celo kje v nebeškem Kitaji ili bogati Indiji,

ali vsaj v njegovej denarnici iz čistega kaluzeskega železa na polovino tuceta zaklepov, stoječej v istem kotu pod božjo podobno.

Njegova skrbna soproga ima mej tem drug posel. Ona svešti v sredi svojih otročičev, pripravlja kolače, plečeta, jajca i kar je podobne ropotije, katera ponese služanka k bogoslovu k „rannjej obědně“ — polunočni službi božjej.

Anuške, Maše, Věročke i Evdoše — vse lepoticke poskrile so se po najskrivnejših kotih, po svojih toaletnih sobicah. Tam se gode čudni procesi: iz starih bab delajo se mlade ženske — kali.

Ponosni dvorjanin denes ne utegne misliti kako bi mu bilo prijetnejše prognati dolgi čas, kam bi se dejal, bi li šel v rusko ali francosko, ali nemško gledališče, ali v muzikalni koncert, ali v literaturni večer? Ne, tudi v dvorjanskih krogih pripravljajo se na

„svjatúju pashy“ — veliko noč; kajti ona ne dela nobene izjeme, ona je vsem pravoslavnim enako sveta, ona je najlepši svetek pravoslavnega veroizpovedanja, kdor nje ne časti je iz pravoslavja „de facto“ izobčen.

Denes se je zbrala tudi st. peterburška slovanska kolonija, kar se ne zgodi vsak večer. Sedi za mizo, večerja, pije čaj. Da tudi njo prešinjajo pobožna čutila, čč. bralcem „Sl. Naroda“ nij treba praviti, mi se uže poznamo; a drugim „hokus-fokusnikom“ (ta beseda se je v ruskem jeziku udomačila, ima točen pomen, katerega pokaže samo točna analiza), kateri se na njo zaganjajo in jej tako skrbno preiskavajo ledje in srce, ne čuti se dolžna davati vam računa. Beseda je živa, nje predmeti raznoobrazni: Gorčakov — Seralj, Bismark — Vatikan, kulturni nazori Madjarov — vbogi Slovaki, potrpežljivi Slovenci — vaši oholi vrugi itd. Zasukali smo na najvažneje, na vašega ženijal-

vi me pa tudi z brezvercem ne obrekujte, drugače vam zavrnem: vi imate preveč vere, premalo pa ljubezni; kaj pomaga vsa vera brez dobrih del? Krščanska ljubezen je menda tista podlaga, na katero se vse drugo naslanja. Zagotovim vas, da jih je mnogo, ki se prav izvrstno sučejo in glasno molitve mrmrajo, to je pa tudi vse — jedra nij, pa se tudi ne pogreša. Prežalosten sad mora biti iz tega izvirajoč nasledek.

Poglavitna stvar pri vsem tem pa je prežalosten, prestrašen nasledek, ki izvira iz takega postopanja preljubeznivih mojstrov in ta nasledek ostro poudarjati je ravno moja želja. — Kar koli duhovnik dela, govori ali misli, je sploh priprostemu nezavednemu človeku sveta resnica; kot tacemu ne bi bilo treba mnogo zapovedati, da bi tudi v nezmotnost vsacega organista veroval. — Mlada nezakonska mati je v tolikih silah, ki jih tako grdo sodeč kaj malo ali pa nič ne pozna. Skrb za mlado novo življenje, sramota in zaničevanje pa tudi novi stan sam jo mučijo dolgo in jako in naráščajo tem večje, čem bolj se reva porodu približuje. Porodni bol je večkrat tolik, da uže sam na sebi spravi poroditeljco v obup in ob pravo zavest. Če se pa ta nesrečnica, namesto jej versko tolažilo podeliti i še kruto proganja, no, potem se nij čuditi, ako je postala mlada mati hudodelka, morilka, morilka ne iz sovraštva, ne iz jeze, ne iz svoje volje, nego morilka v prevelikih silah, v obupu, v nezavesti. Kdo je tu kaznjiv, kdo je večji deležnik takega umorstva, to razsoditi nij težko.

Rekli mi bodete: „saj tega nobeden ne namerava, storilo se je le iz dobrega namena.“ Jaz tudi tega ne trdim in vam odgovarjam: ako ne znate koristiti, vsaj ne škodite in se ne vtikajte v stvari, ki vas nič ne brigajo.

Domače stvari.

— (Razškof Vidmar) se je predvčeranjem pri tukajšnjih znancih poslovil. — Včeraj ob 5. uri je v Kranj odšel, kjer bode denes zadnjo svojo škofovsko opravilo opravljal, namreč birmal; potem se kar v Kranji v svojej novozidanej hiši useli in ne pride več v Ljubljano. Pripovedujejo nam, da se je bil predsinočnjem, ko je g. Doberletova nova požarna godba škofu večerno poslov-

nega političnega proroka in na istega velikega duha, katerega bo bog kali mej vami obudil, da bi vas rešil izpod železne nemške roke, ohranil pred „krivovernim severnim strijcem“ in enkrat za vselej spravil pod topli peroti rimske koklje. Pomf! na hip zagrmí, vsi smo obledeli. „Grešna duša! boš pa vedel v prihodnjič sprožati enaka delikatna vprašanja!“ zasolil mi je muhasto prijatelj. Ura je bila 11. V st. peterburškeje trdnjavi zapalili so prvi kanon v znamenje, da se je carska palača odprla tistim visokim dostojnikom, katerim je zapovedano, v pridvorni cerkvi biti pri pólunočnicah.

„Gospoda! pojdem-te v kazánski sabór k zaútrenej!“

„Ješčóbi!“ mi odgovori malomarno drugi prijatelj — „lušče pojigrat“ v šahmati“.

„Davájte, a ja pojdu“ — in čez deset minut bil sem uže na ulici, zazvižgal iz voščeku, mu plačal za četrt ure pešpota

nico zagola, našel neotesan humorista ali naivni človek, ki je na koncu svečane večerne poslovitbe zaupil „adijo Urška!“ in s tem splošen smeh vzbudil, hudomušno motivši dostojanstvo situacije. Bog mu ne šteje greha v zlo!

— (Za ranjcega cesarja Ferdinanda) je ljubljanski razškof po želji cesarja Fr. Jožefa z razpisom 7. t. m. zapovedal, da naj se prihodnji terek, to je, 13. t. m., po vseh farnih, kuratnih in klosterskih cerkvah glavnega mesta in cele škofije opravijo slovesne mrtvaške ss. maše. Po volji cesarjevej se udeležijo teh slovesnostij vse c. kr. uradnije, deželni in srenjski zastopniki itd. Duhovnim pastirjem priporočuje škofijstvo, da bi prejšnjo nedeljo, to je, denes, to slovesnost oznanili in pristavili zadevno povabilo.

— (Župnik v Čadramu na slov. Štajerskem g. Kunaj je 7. t. m. slovesno obhajal svojo duhovensko 25letnico.

— (Društvo kranjskih vojaških doslužnikov) je odprlo svojo uradnijo v Fr. Supančičevj hiši na velikem trgu št. 14 v I. nadstropji, kjer se vsako nedeljo in praznik od 10. do 12. ure sprejemljejo novi udje.

— (Nesrečen tatolovec.) One dni je nek privatni uradnik v Ljubljani v lepej noči zaspal v „zvezdi“ na klopi. Mej njegovim sladkim spanjem pride prebrisan tat, ki je po napačnem razumljenji Pronthonovega stavka: „lastnina je tatvina“ osvojil si žepno uro spečega moža. Ko se ta probudi in uro pogreši, zakolne po slovensko robato in misli kako bi tatu zalótil. Domisli se: „ta tat je gotovo tat iz navade in večkrat enako pride v zvezdo krast; čakaj jutri te dobim „in flagranti“ in gorje ti bodi.“ Mišljeno storjeno. Drugi večer obleče drugo suktnjo, vzame drug klobuk in gre po noči zopet v „zvezdo“, leže na temno klop in se dela kakor bi spal, ter čaka, da bitat prišel tipat ga je-li ima uro ali kaj. Dolgo dolgo leži, tatu nij. Ležišče se mu le pretrdo in neugodno zdi, misli si: „ne bo ga, zlodja,“ vstane in — o! — klobuka njegovega nij nikjer, ki mu je pri glavi na klopi ležal. Od tiste dobe ne hodi več pozno v zvezdo posedat, ni dremat ni tatu čakati. Pred poslednjega bistroumom ima baje poseben rešpekt.

— (V Celji) se začno jutri 12. t. m. porotne obravnave, ki trajajo do 23. t. m. Predmeti so: tatvina, uboj, umor, rop.

30 kopejk in „tru-u-u“ drdral sem prijetno proti cerkvi kazanske matere božje na Nevskem prospektu.

Pred kakimi tremi urami in zdaj, kolik razloček mej uličnim življenjem! Prej vse nekako prazno, vse nekako oparjeno, kakor je sploh človek klavern, ča ga kaj posebno tlači, če mu je kaj posebno na srcu, a se mu neče izpolniti, ali vsaj le počasi približuje trenotek izpolnenja. Zdaj vse popolno naroda, najživejšega, najveselejšega naroda. Na tlakih gnjete se ljudstva ko mravelj, po sredi ulic dirjajo izvoščeki — naši fijakerji, in jaz bi ne vedel vam povedati, kedaj pri katerej drugi priložnosti bi ta mnogočisljeni kontingent tukajšnjega naseljenja, broječi po zimi nad 25 tisočev, zjavljaj bolj čutno in vidno svoje bitje, kakor ravno pred in poslej velikonočne velike službe božje.

(Dalje*prih.)

— (Nož v živih pljučah.) Včeraj je v tukajšnji ljubljanskej bolnici umrl nek mož, katerega so zdravniki potem zdravniško razparali ali secirali. V svoje začudenje so našli poldrugo colo dolg odlomek jeklenega noža v njegovih pljučah uže vrastenege. Nož je ležal več palcev nižje v pljučah, nego so našli na hrbtu zarastek bivše rane. Gotovo je bil mož nekda z nožem sunen v hrbet s tako silo, da se je klinja noževa v telesu odlomila, rana se je pozneje zunanje zacelila, notranjost pak je bila tako močna, da se je naredila okolo noža pletenina (bindegewebe), ki je sosednje dele varovala. Bog zna, koliko časa je nosil človek nož v sebi in morda sam nij zanj vedel. Kako močno je včasi človeško telo, a kako brž ga zopet mala stvar uniči!

— (Prebivalcev št. Jakobske fare) v Ljubljani se je mestni magistrat vendar usmilil, ko smo mi uže lani za nje moledovali. Ker nij uže nikjer v tem delu mesta pitne vode, odprli so pred več leti zasuto štirno na št. Jakobskem trgu, katero bodo v malo dneh za rabo priredili. Dolgo so prosili in čakali, sedaj vendar enkrat dočakali.

— (Vreme.) Včeraj zjutraj je pri nas velikansk dež lil. Po pólu dne se je zopet zjasnilo.

— (Toča) je pobila 6. t. m. pri Rogatci dva kraja, sv. Florijan in Žubnik.

— (Iz štajerskega deželnega šolskega sveta.) Seja 17. in 24. junija. Sklenil se je ukaz o napravi šolskih poslopij in o skrbi za zdravje po narodnih in meščanskih šolah. Določila so se pravila substitucij pri nadomestovanji učiteljev in rešilo se je več prošenj za uvrstjenje ljudskih šol v višje plačilne razrede.

— (Ormuška okrajna učiteljska konferenca) je volila v okrajni šolski svet g. Franc Sijanca, narodnega učitelja pri Svetinjah in predsednika ormuškega učiteljskega društva.

— (Loterijske stare sestre) so vsled smrti cesarja Ferdinanda minóle dni baje zelo stavile v loterijo.

— (Izginil je sin) g. Franc Briclja, po domače „Kovač“ iz Jame za kravjo dolino v Ljubljani uže pred nekaterimi meseci, ter se ne vé, ali je padel v vodo, ali se mu je kaka druga nesreča pripetila, kajti vse dotično iskanje v tej zadevi je bilo zastoj. Lepo pak vsakako nij, — piše naš poročevalec — da celó sosedje g. F. Briclju očitajo in spodtikujejo razna sumničenja, kakor bi bil on 11letnemu sinu, katerega je uže rabil v svojej kovačnici, kaj žalega storil, kajti g. Fr. Bricelj je dosedaj slul povsodi za poštenjaka in miraljubnega človeka.

Razne vesti.

* (V cerkev je trešilo.) Iz Jhlave se piše dunajskim listom, da je v visokej Stabici treščilo v hribsko cerkev mej mašo. Duhovnu je strela odtrgala zlatovčzen mašni plašč s telesa in ga na tla vrgla, in še več ljudij omamila, tri nevarno. Altar in leca sta hudo poškodovana. Umrí še nij nobeden.

* (Viharji.) Od vseh krajev se letos poroča o viharji in hudej uri. V Bernu na Švajcarskem je bil 8. jul. o pólu noči strašen vihar, v mestu se je 10.000 okenskih šip razbilo in tisoče ptičev ubilo; ena hiša je sesula se in so bili trije ljudje usmrtni. — V rudniku Moravija pri Rakonici na Češkem

je povodenj notranje prostore zalila in trije delavci so utonili.

— (Občni zbor „Dramatičnega društva“) bode v četrtek 22. julija zvečer ob 1/2 8. uri v čitalnični dvorani. Vrsta razgovorov bode: 1. Govor prvosednikov, 2. poročilo tajnikovo, 3. poročilo blagajnikovo, 4. volitev prvosednika, blagajnika, in 10 odbornikov, 4. posamezni predlogi odbornikov.

V Ljubljani 4. julija 1875.

Odbor.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicinske, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj. Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagrađi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v secalni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurju, trganje v mehurju i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za straš-

nimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor

medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 3. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšani in hipohondriji.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanji in hujšanju.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varadžin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tiščanju v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.,

— Revalescière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahe la v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 50 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 3, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbuku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lendvi Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černovicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranzmeyer, v Temsevaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varadždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih.

tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih kazaknicah ali povzetjih.

Uradno naznanilo.

11. julija 1875.

Javne dražbe: France Verbičevu iz Stare Vrhlike, 4660 gld., 13. julija (II. Vrhlike). — J. Ančeljevo iz Višnje vasi, 216 gld., 14. julija (I. Metlika).

Pod varstvom: Josip Bukovec iz Oslice, zaradi blaznosti. Varuh njegov je g. Josip Ožima iz Oslice (Kočevje). — Urša Nadlerjeva iz Srednje vasi isto tako. Jan. Peče iz Srednje vasi je varuh njen. (Kočevje). — Jurij Grahek iz Vavpčje vasi ima varuha Jan. Sušteršiča iz Semiča (Metlika). — Mar. Šlipaničeva iz Gradaca ima varuha M. Novaka iz Gradaca (Metlika).

Dva pridna učenca

se takoj sprejmeta tu v (239—1)

J. Vičičevo manufakturno štacuno.

Gospodarji pozor!

Zavarovalnica „Minerva“

zavaruje po najnižji ceni

proti škodi po toči

za gotove premije ali pa proti menjicam.

Ravnateljstvo za slov. dežele:

Janez Jereb.

Pisarna v Ljubljani na starem trgu št. 155.

(164—10)

Evropa: Vidler iz Reke. — Čenny iz Trsta. — Heine iz Monakova. — Vilhar iz Celja. — Pri Slonu: Lövy iz Dunaja. — Valher iz Reke. — Bradaška z družino iz Loke. — Pri Malici: Tenel iz Dunaja. — Gorjup iz Trsta. — Lussing iz Dunaja. — Kraus iz Gradca.

Dunajska borza 10. julija.
(Izvirno telegrafično poročilo.)
Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 70 gld. 30
Enotni drž. dolg v srebru . . . 73 „ 20
1860 drž. posojilo . . . 112 „ 70
Akcije narodne banke . . . 939 „
Kreditne akcije . . . 219 „
London . . . 111 „
Napoli . . . 8 „
C. k. cekini . . . 5 „
Srebro . . . 100 „ 50

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete

Gabriel Piccolija,

lekarnja v Ljubljani, na dunajske cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodišeče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlivec pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisadiah, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Elikzir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, njezna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepotičjem in lepotičnim sredstvom, katera so čisto škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvirno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju. (132—55)

Centralna razpošiljavna zaloga pri Albin Müller-ju, kemikarju v Brnu.

Dr. John Yate-jeva

Florilina,

rastlinski ustni cvet, je najboljšo sredstvo za ohranjenje zob, odstrani smradljivo sapo, ter jej podeli prijetno čvrstost, ozdravi zopet krvaveče in oteklo zobno meso, zabrani gnjilobo zob, je utrdi in ohrani inflamcijo v grlu in goltancu, a steklenica 60 kr.

Dr. John Yate-jev

Serail zobni prašek,

očisti tako zobe, da se ne odpravi samo vsakdanje rabe običajno neprijetni zobni kamen, nego i zobna glazura, belina in čvrstost se s tem pospešuje, a škatlja 40 kr.

Dr. John Yate-jev

Prompto-Olivio,

(kapljice za zobé), garantirano sredstvo potolažiti brzo in z vspehom vsaki zoboból. 1 etui s pripravljeno volno 40 kr.

Turške kroglice,

prežvekovalne kroglice za odstranjenje smrdljive sappe, ki izvira iz ust vsled pušenja tabakovega, ali vsled zavžitih spiritoznih napojev itd., zelo potrebne pri obisku boljših in olikanih kroglov, gledišcev, plesov, salonov itd. itd., a škatlja 40 kr.

Dr. Borhaver-ja

splošno zelišno zdravilo za želodec.

Ta aromatični in močni destilat je izborno sredstvo zoper slabo prebavljenje, in iz tega izviraajočo netečnost k jedi, pehanje in napenjanje, nervozni glavoból, pekočino, želodečno prehlajenje in trganje, bledico, gliste, sploh pri vseh boleznih, ki izvira iz slabega prebavljenja, a steklenica 50 kr.

Dr. Müller-jeve

zelišne prsne kroglice,

znamenito olajšajoče sredstvo zoper kašelj, prso-ból, težko dihanje, suhi kašelj, hripavost in zoper vse štetalne bolezni v prsih, a škatlja 30 kr.

Philokome,

(zelišna-pomada), v svojih glavnih razdelih narejen iz rastlinskih oljev, ohrani lase in brado v izvrstnej lepoti in moči, zabrani vsako stvorenje luskin na glavi, ter pospešuje rast lasij znova tam, kjer jih prej nij bilo, ozdravi v kratke dobi vsakovrstno lasno bolezen, naj se učeno zove kakor hoče in nij treba zdravniške pomoči pri lasih in drugih enakih nesmislov. Učinek te pomade je čestokrat čudovit. 1 eleganten stekleni-pót 1 gold.

Orientalno lepotično mleko.

Mnogi imajo zahvaliti svojo lepo, čisto, belo in mladostno kožo edino le „Orientalnemu mleku“. Vse na obrazu ali koži se nahajajoče napake, kakor: pege, šinje, lisaj, mozolji, samorodna rudečica, zagorelost brazde, kozavost itd. izginejo v nekoliko dneh in na mesto njih nastopi njezna, mladostna barva. Vsepeh je tako gotov, da se garantira popolna neškodljivost, a steklenica 1 gold. 60 kr.

(183—7)

Gori omenjene specialitete se prave dobivajo:

v Ljubljani, pri gosp. Petru Lassniku.

Lastnina in usk „Narodne lekarne“.